

De vigtigste af danske foretagne Rejser og Forskninger i Amerika.

Af

Oberst Emil Madsen

(Fortsættes).

III.

Sidst i Juli gik det videre, men nu i meget lidt tiltalende Egne. Langs med Floderne voksede Træerne saa tæt, at man kunde tro sig i en Urskov; men alt øvrigt var store Flader med Græs og enkelte forkrøblede Træer, hvor man nøje skulde passe paa Lastdyrene, at de ikke skulde falde, idet deres Byrder ved det voksende Jagtudbytte stedse blev tungere. Ogsaa de Feberanfald, der stadig angreb Behns 2 Ledsagere, besværliggjorde her Rejsen.

Efter 2 anstrengende Maaneder, i hvilke der blev tilbagelagt over 1000 km, kom Behn den 27. September til Goyaz, hvor han blev venligt modtaget af Provinsens Præsident. Her maatte dog Rejseplanen forandres og i Stedet for at drage i lige Linie til Rio de Janeiro, maatte der vælges den kortere Vej til Santos, dels paa Grund af Ledsagernes stadig tilbagevendende Feberanfald og dels af Hensyn til den sig nærmende, for Evropæerne saa farlige Regntid. Derhos var de Muldyr, som de havde, ikke længer tjenstdygtige, og til Leje kunde blot faas Dyr til Sao Paulo. Fra Goyaz rejstes den 3. Oktober, og den 26. November naaedes Sao Paulo, hvor der igen for første Gang blev truffen evropæisk Civilisation. Brød, Smør og Kartofler forekom de rejsende som Delikatesser, og det var atter første Gang, de kunde sove i en Seng.

Den 17. December brød de op fra Sao Paulo for at tilbagelægge den sidste, 62 km lange Strækning.

Endnu stod tilbage at overskride et Vandskel, endnu en Gang maatte der tages Natteleje under aaben Himmel, og endnu en Gang maatte man lade sig gennembløde af den tropiske Regn; men allerede den 18. naaedes de Højder, hvorfra Blikket opfangede det atlantiske Ocean, hvis Kyst viste sig med Bugter og Øer, klædte i al den tropiske Vegetations Pragt. Oceanet var Vejen til Hjemmet og Evropa, og dør var Ende paa alle Møjsommeligheder og Farer. Synet fremkaldte et Glædesudraab,

og kort efter drog de rejsende ind i Santos, hvor de blev hjærteligst hilste og optagne i deres Landsmænds Huse.

Den 23. Decbr. gik Professor Behn om Bord paa en Damper, der bragte ham til Rio de Janeiro, hvor han saaledes først indtraf 6½ Maaned efter, at »Galathea« var afsejlet.

Forsinkelsen kan dels have haft til Aarsag en Fejlregning med Hensyn til den Tid, Rejsen gennem Sydamerika vilde optage, dels de ufrivillige Ophold, som foraarsagedes ved, at der ikke overalt kunde faas Lastdyr til Leje, eller at disse søgte saa langt bort efter Græsning, at det stundom optog Dage at indfange dem, endelig ogsaa Ønsket om at erhverve interessante Dyreformer og tilberede det Udbytte, Jagten paa dem bragte.

Rejsens Udbytte var vel ikke Opdagelsen af ubekendte Landstrækninger eller hidtil ligeledes ubekendte Naturmærkværdigheder, derimod en stor Berigelse af Museerne i København og Kiel. Allerede tidligere havde Professoren bragt 62 Kasser med zoologiske Sager om Bord paa »Galathea«, og et næppe ringere Antal sendtes fra Rio de Janeiro, hvor han forblev to Maaneder, meget svækket efter Rejsen, for at besøge Indpakningen.

I Begyndelsen af Marts 1848 indskibede han sig i en Damper, der hørte hjemme i Allona, og i den første Halvdel af Maj naaede han Bremen og derfra hjem.

Som den første Evropæer, der har besøgt det store Vandfald Salto de las Siete Cahidas (Sete Quedas, Guayrá, Syvfaldet), som man ogsaa har kaldt Sydamerikas Niagara, og som dannes af Floden Paraná ved det n. ø. Hjørne af Paraguay paa Grænsen af Brasilien (ca. 24° s. Br. 54° v. for Gr.), maa nævnes Greve H. A. Holstein. Han drog ud i April 1876 fra den tyske Nybygd Dona Francisca i Provinsen Seta. Catharina i Brasilien til Indianer Nybygden Jatahy i Provinsen Paraná, ca. 80 Mil fra

Dona Francisca, og tog derfra i Kanoer med nogle faa Ledsagere ad Floderne gennem vilde Egne til Vandfaldet, hvor han indtraf den 19. Juli. Flodens Vandløb optager Vand fra 13 andre Løb eller Kanaler, og herved frembringes Faldene, der snart er lodrette med en Højde af ca. 100' og snart kun er Strømhvirvler. Det havde i Forvejen været nogle faa Gange besøgt af sydamerikanske Rejsende, men ikke af nogen Evropæer¹⁾.

Sammen med Hofjægermester T. E. Benzon til Stamhuset Benzon, om Bord paa dennes ca. 100 Tons dragtlige Lystjagt »Tumleren«, som ved hans Død blev testamenteret H. K. H. Prins Valdemar, sejlede Dr. phil. William Sørensen 1876 fra Stranden udfor Beuzon forbi Buenos Aires til Asuncion i Paraguay og derfra med Damper til den de Herrer Christierson og Strunck tilhørende Plads ved Rio del Oro, ca. 10 Mil Nord for Sammenløbet af Rio Paraguay og Rio Paraná, hvor de drev Skovbrug i den argentinske Provins El gran Chaco i de omkringliggende øde og vilde Egne, der mest bestaar af Sletter med Skovøer. Dr. Sørensen studerede her Naturlivet, særlig Lydorganerne hos nogle Fiske (Maller og Karpelaks) samt Anatomien af en her hjemme ikke forekommende Gruppe af Mejere (Opiliones). Han vendte tilbage til Danmark 1878²⁾. Flere Gaver fra ham er komne til Zoologisk Museum.

Af videnskabelige Rejser i Sydamerika er der yderligere ikke faa.

Den danskfødte Apoteker Staal i Valencia i Venezuela har berettet om store Fund af Gravkar og Oldsager fra uddøde indianske Folkefærd, i Omegnen af den nævnte By i Aarene nogle og halvfjers,

¹⁾ Geogr. Tidsskr. IV, 21 ff.

²⁾ Af Dr. Sørensens talrige Skrifter maa nævnes som særlige Følger af Rejsen:

1) Sur l'appareil du son chez divers poissons de l'Amérique du Sud, i Comptes rendus de l'Académie, 1879, 1042 f., en foreløbig Meddelelse om Nr. 3, hvilken blev oversat i forskellige andre, udenlandske Tidsskrifter.

2) Om Bygningen af Gonyleptiderne, en Type af Arachnidernes Klasse i Naturhist. Tidsskr. 3, XII (1879) 97 ff.

3) Om Lydorganer hos Fiske, en physiologisk og comparativ-anatomisk Undersøgelse, Kbh. 1884).

4) Træk af nogle sydamerikanske Insecters Biologi i Entomol. Tidsskr. V, Stockholm 1884, 1 f.

5) Om Forbeninger i Svømmeblæren, Pleura og Aortas Væg og Sammensmeltning deraf med Hvirvelsøjlen, særlig hos Siluroiderne, samt de saakaldte Weberske Knoglers Morfologi i Vidensk. Selsk. Skr. 6 R., VI (1890), 65 ff.

6) Fra et Ophold i et sydamerikansk Obraje i Tidsskr. for pop. Fremstillinger af Naturvid., 1883, 161 ff. og 394 ff.

samt om de i Klippehulen Atarupe ved Orinoco-Floden mellem Atures og Maypures fundne, paa forskellig Maade præparede Skeletter, der var inde-sluttede dels i Kurve af Palmestilke, dels i Kar af halvbrændt Ler¹⁾.

Omtrent 1880 besøgte den senere nærmere omtalte H. F. A. Baron v. Eggers den ganske af et vildt, skovrigt Bjærgland med Toppe indtil 5300' bestaaende Ø Dominica, navnlig for at undersøge den saakaldte kogende Sø, der var meget lidt kendt, og som ligger i en Højde af 2400' over Havet og med et Tværmaal af 300—400' en halv Dags Rejse fra Øens Hovedstad Roseau. Den fandtes tør med en Solfatere i Midten. Dens Dybde var kun 20'. Han beskriver ogsaa Virkningerne af den vulkanske Eruption samme Aar i Søens Nærhed og de hede Kilder og Solfatarerne ved Øens Sydspids²⁾.

Til de videnskabelige Rejser maa ogsaa henregnes de, som er foretagne i Brasilien i Aarene 1891 til 93 af nuværende Konsulent i Dansk Fiskeriforening og Redaktør af Dansk Fiskeritidende mag. scient. J. O. Bøving-Petersen. Han var ansat ved den af et Selskab i Rio de Janeiro med Understøttelse af den brasilianske Regering oprettede biologiske Station Cachoeira, som skulde udvikles til en Landbrugsstation og Skole, hvilken sidste dog ikke kom i Stand paa Grund af revolutionære Forhold.

Hans Hovedopholdssted, den store Landejendom Fazenda da Cachoeira, ligger oppe i Kystbjærgene Serra do mar i Staten Rio de Janeiro i Nærheden af den lille By Vassouras tæt ved Parahyba-Floden. Den var valgt til Sæde for Centralledelsen af det Landbrugsselskab (Companhia da Brazil Agricola), der med Statsgaranti oprettede en Landbrugsstation med tilhørende, af Bøving-Petersen ledede, biologiske Laboratorium. Den administrerende Direktør var i øvrigt ogsaa en dansk, Ingeniør Lemvig-Fog, der senere er død. Dens Maal var at reformere det brasilianske Landbrug efter europæiske Metoder; men Revolution, Regeringsskifte m. m. bevirkede en Nedlæggelse af Stationen.

Bøving-Petersen rejste derefter $\frac{1}{2}$ Aar i Staterne Rio de Janeiro, Sao Paulo og Minas Geraes og besteg paa denne Rejse Itatiaya, som er den højeste Top i Bjærgkæden Serra da Mantiqueira og findes dér, hvor Grænserne i de ovenfor nævnte Stater mødes omtrent 200 km V. t. N. for Rio de

¹⁾ Geogr. Tidsskr. II, 46.

²⁾ Geogr. Tidsskr. IV, 125 ff.

Janeiro. Det er Sydamerikas højeste Punkt (2712 m) udenfor Andeskæden og dens Forgrening i Venezuela. Han besteg ogsaa det næsthøjeste Bjærg del Serra da Itacolomi (i Minas Geraes), og besøgte Lagoa Santa. Han meddeler, at denne By snart vilde udtræde af den ensomme Beliggenhed, hvori den tidligere befandt sig, idet man var i Færd med at bygge en Jærnbane, som vilde komme til at gaa forbi Lagoa Santa i en ikke stor Afstand, og ved hvilken Lagoa Santas Station vilde blive opkaldt efter Lund (Estação Lund). Han meddeler endvidere, at man havde paatænkt at flytte Lunds Lig, der var begravet udenfor Byen, ind i samme og at oprejse ham et Mindesmærke i Form af et Museum, der skulde bære hans Navn og indeholde topografisk-geologiske Kort over de af ham undersøgte Huler, Knogler fra disse og Afstøbninger af hans i Københavns Museum opbevarede Samlinger. Af Bjærgbestigningen og af Besøget i Lagoa Santa haves to nærmere Beskrivelser¹⁾. Bøving-Petersen har fra Brasilien, særlig fra Staten Rio de Janeiro og fra Italiaya, hjembragt forskelligt zoologisk og botanisk Materiale, som er skænket til Københavns zoologiske Museum og Botanisk Haves Museum.

Omtrent samtidig, nemlig i Vinteren 1891/92 deltog cand. phil. H. Lassen med Statsunderstøttelse i en botanisk Rejse, som lededes af Professor Warming. De opholdt sig dels paa enkelte af de vestindiske Øer, i Begyndelsen fortrinsvis Barbados og Trinidad, dels i det n. Venezuela, hvor de fra Caracas i Følge med en derboende Dansk besteg det 2800 m høje Bjærg Silla. Paa dette gjordes der over Skovgrænsen Indsamlinger af sjældnere, sydamerikansk-alpine Planter. De rejste derpaa i Januar over Portorico til de dansk-vestindiske Øer og opholdt sig en Maaned paa St. Croix, hvornæst Warming og den nedenfor nævnte Meinert tiltraadte Hjemrejsen, medens de andre Ledsagere endnu forblev noget længere i Vestindien. I Hr. Lassens Skrift om Rejsen²⁾ fremsættes Oplysninger om Sar-

gassohavel, der betegnes som udstrakt fra 22 til 35° n. Br. og fra 40 til 75° v. Længde, medens Tangens Ordning i Flager kun findes i det strømslille Belte mellem Vendekresen og 30° n. Br. Der omhandles særlig for Vestindiens Vedkommende Temperaturforholdene og Luftens Fugtighed, og det fremdrages, at Tropezonens Klimatologi har stor Betydning for Forstaaelsen af de geografiske Forhold. Særlig skildres Barbados, Øens geologiske Forhold og de vestindiske Orkaner. Hans Skrift giver tillige en god Skildring af Liv og Forhold paa Øerne. I den nævnte Rejse deltog tillige Statskonsulent, Tilsynsførende ved Ferskvandsfiskerierne, mag. scient. J. C. L. Løfting (fh. Forstkandidat Levinsen) og Museumsinspektør, Dr. phil. F. Meinert med Frue.

Dels for at drive naturhistoriske Studier, dels for at indsamle Dyr og Planter til Skolebrug og i videnskabeligt Øjemed foretog daværende Lærer i Randers A. C. Jensen Haarup¹⁾ i 1904 en Rejse til det vestlige Argentina, navnlig til den saa kaldte Chanar- eller Espinal Region, der har sit Navn efter de der forekommende, særdeles talrige, tornefulde Planter. Den omfatter Staterne Mendoza, La Rioja, Catamarca, San Juan, San Luis og Cordoba og naar til omtrent 100 d. Mil N. for Mendoza og til omtrent 50 S. for samme med en Bredde af lidt over 50 fra Andeskæden østefter. Den udmærker sig ved sin Mangel paa Regn og den i Sommertiden stærke Hede, der her synes at naa den højeste Grænse i Argentina eller maaske i hele Sydamerika²⁾. Han rejste ud i September 1904, kom tilbage i April 1905 og var saa heldig at opdage flere, hidtil ukendte Dyreformer. I en fortræffelig Beretning³⁾ omhandler han det vigtigste af den i de af ham besøgte Egne boende Dyreverden, særlig Insekterne, og der gives bl. a. ogsaa en Beskrivelse af den da ikke færdige Transandino-Bane, der fører over Bjærgene til Chile⁴⁾.

Efter at Assistent ved det zoologiske Museum Dr. phil. Th. Mortensen tillige med Bibliotekar ved Universitetets botaniske Have Dr. phil. F. Børgesen havde indgivet et Forslag om Oprettelsen af en biologisk Station, rejste Dr. Mortensen og han til

¹⁾ I Geogr. Tidsskr., XIII. — Forfatteren har desuden skrevet »En brasiliansk Kaffeplante» i »Tilskueren» 1895, »En Hilsen fra Brasiliens Montblanc» i »Naturen og Mennesket» 1895, Artiklen »Brasilien» i Salmonsens Leksikon, »Tropeskoven», et Afsnit i »Vor Klodes Dyr», »Tropisk Natur- og Erhvervsliv», Grundrids ved folkelig Universitetsundervisning Nr. 162, 1909, forskellige Artikler i »Ill. Tid.», »Berlingske Tid.» o. fl. En samlet, større Bog om Brasilien er under Udarbejdelse. — Hans Biografi findes bl. a. i Aftenposten 6. Decb. 1909 og i Kraks »Blaa Bog».

²⁾ Geogr. Tidsskr. XII, 63 ff. og 131 ff.; XIII, 60 ff. cand. Lassen er død 1897.

¹⁾ Bor nu i Silkeborg, hvor han er Lærer og fortsætter sine entomologiske Studier.

²⁾ 46° C. i Skyggen.

³⁾ A. C. Jensen Haarup: I Sydamerika, ved Udvalget for Folkeoplysnings Fremme, Kbh. 1906.

⁴⁾ Banen er først bleven fuldført 1910.

Vestindien i Decbr. 1905 for at undersøge Forholdene. Mortensen forblev der til April 1906 og kom til det Resultat, at der ikke, som muligt forventet, kunde blive et Svampefiskeri af Betydning, eller at Mangrove-Østersen kunde gøres til Genstand for kunstig Avl, men at der derimod ved nogle simple Forholdsregler kunde hidføres en betydelig Forbedring af Fiskeriforholdene, og at der var Mulighed for en Udvikling af Fiskerierne, som kunde blive af stor Betydning for Øerne ¹⁾.

Som nævnt var ogsaa Dr. Børgesen 1905/06 i Vestindien, hvor han i Forvejen havde været i 1892 og 1896, den sidste Gang sammen med Museumsassistent mag. scient. O. Paulsen (senere Deltager i Pamirekspeditionen 1898/99), og da begge om Bord paa Fregatten »Fyen« som Videnskabsmænd. Han har skrevet en Del Afhandlinger om samme ²⁾.

Endelig har Docent, mag. scient. C. Raunkjær og Docent, cand. mag. O. B. Bøggild været i Vest-

¹⁾ Mortensen: Om Fiskerierne paa vore vestindiske Øer, Kbh. 1907; Mortensen og Børgesen: »En biologisk Station i Vestindien« i Atlanten I, 1904; Mortensen og Børgesen: »Vestindiens Betydning for dansk Naturforskning« i Det ny Aarhundrede I, 1904. En smuk og lærerig Skildring af Dansk-Vestindiens Naturforhold, særlig dets Plante- og Dyreliv af Herr Mortensen findes under Titlen: Fra de dansk-vestindiske Øer i Geogr. Tidsskr. XIX.

²⁾ F. Børgesen: Om Vegetationen paa de dansk-vestindiske Øer (med 11 Tavler og 43 Figurer i Teksten, udarbejdet i Fællesskab med Museumsassistent, mag. scient. O. Paulsen), Kbh. 1898; La végétation des Antilles danoises, Extrait de la Revue générale de Botanique XII, 1900; F. Børgesen og F. P. Uldall: Vore vestindiske Øer, Kbh. 1900; F. Børgesen: A contribution to the knowledge of the marine Alga vegetation on the coasts of the Danish West Indian Islands i Botanisk Tidsskrift XXIII, 1900; Contributions à la connaissance du genre Siphonocladus Schmitz i Oversigt over det kgl. d. Vid. Selsk. Forhandlinger 1905 Nr. 3; The species of Avrainvilleas, hitherto found on the shores of the Danish West Indian Islands i Vid. Meddelelser fra den naturh. Forening 1908; Indtryk af en Rejse til Vestindien i Vinteren 1905—06 i Atlanten, 3. Aargang Nr. 35—36, 1906; An ecological and systematic account of the Caulerpas of the Danish West Indies i Det kgl. Vid. Selsk. Skr. 7. Række naturv. og mathem. Afh. IV, 5, 1907. The Dasycladaceæ of the Danish West Indies i Botanisk Tidsskr. XXVIII, 1908; Notes on the shore vegetation of the Danish West Indian Islands, a supplement to my earlier papers on the halophyte vegetation of the Islands i Botanisk Tidsskr. XXIX, 1909; Some new or little known West Indian Floridæ i Botanisk Tidsskr. XXX, 1, 1909, 2, 1910; Vegetationen i Dansk Vestindien i Atlanten 1909.

indien 1905/06. Begge har skrevet om vestindiske, naturvidenskabelige Emner ¹⁾.

Omtrent paa samme Tid har Jægermester Lindgaard til Hestehavegaard foretaget en Rejse i Argentina. Han har om denne holdt et Foredrag i Det kgl. danske geografiske Selskab ²⁾, men ellers findes ingen nærmere Beretning om hans Rejse.

Endvidere maa nævnes en Del danske, som efter at være komne til Vestindien har gjort Videnskaben stor Nytte, navnlig ved at indsende Samlinger af Planter fra Vestindien eller Nabolande til det botaniske Museum og til Dels ogsaa Gaver til botanisk Haves Bibliotek.

Som saadanne fremtræder, foruden de alt foran omtalte Isert, West, Warming, Lassen, Børgesen og Paulsen, Plantageejer J. Ryan, der ogsaa rejste i Surinam og Brasilien ³⁾, Apoteker P. E. Benzon, der kom til Sct. Croix 1816, og efter hvem Planteslægten Benzonia er opkaldt ⁴⁾, Landfysikus, Dr. med. H. B. Hornbeck, der først var i Vestindien 1823 med Korvetten »Diana« og sluttelig kom der ud 1827 ⁵⁾, Regimentskirurg, cand. med. P. Ravn, der efter først at have besøgt Vestindien som Læge paa et Orlogsskib 1820, kom derud 1834 ⁶⁾, Professor F. M. Liebmann, der ogsaa har foretaget en stor Rejse i Meksiko 1841—43 og har skænket Nationalmuseet flere værdifulde Gaver fra Meksiko ⁷⁾, Apoteker A. H. Riise ⁸⁾, sv. n. Konsul, Købmand, cand. pharm. H. J. Krebs, der 1843 kom til Sct. Thomas og har foretaget mange Rejser baade i Vestindien, Nord-, Central- og Sydamerika ⁹⁾, Professor, Dr. phil. A. S. Ørsted, der 1845 berejste nogle af de vestindiske Øer og i 1846 Nicaragua

¹⁾ Raunkjær: Livsformer hos Planter paa ny Jord i Det kgl. d. Vid. Selsk. Skr. 7. Række, naturv. og mathem. Afh. VIII, 1, 1909; Bøggild: Om Dansk Vestindiens Geologi i Geogr. Tidsskr. XIX.

²⁾ Se om dette bl. a. i Dannebrog 4. Decbr. 1907. Jægermesteren døde i 1910 i Argentina.

³⁾ Død i Begyndelsen af det 19. Aarh.

⁴⁾ Død 1848.

⁵⁾ Død 1870.

⁶⁾ Død 1839.

⁷⁾ Død 1856.

⁸⁾ Død 1882.

⁹⁾ Har skrevet: Et Bidrag til St. Thomas Flora i Kroyers Tidsskrift 1846 og 1864: The West Indian Marine Shells with some remarks, Vistnok endvidere under Pseudonymet Spectator: Vore vestindiske Øer, Kbh. 1882. Er død 1907.

og Costarica ¹⁾, Maskinbygger C. C. Berg, der efter et kort Ophold paa Sct. Thomas 1864 atter kom dertil 1867 for at forestaa Uddybningen af Havnen og tilsidst blev Dokmester paa en et engelsk Kompagni tilhørende Flydedok ²⁾, Kaptajn H. F. A. Baron v. Eggers, der i 1865 kom til Meksiko som Militær, blev fangen og atter frigiven, berejste derpaa en Del af Landet og 1869 blev ansat i den vestindiske Hærstyrke, hvornæst han ogsaa berejste mange af Antillerne, Gartner C. O. E. Ernst, der 1892 blev Bestyrer af den botaniske Forsøgsstation og har berejst Jamaica og flere andre Øer ³⁾.

Yderligere maa nævnes Skoleinspektør ved Skolerne i Dansk Vestindien J. T. Quin, der har forfattet et fortræffeligt Værk om Sct. Croix' Geologi ⁴⁾.

Columbias Konsul i København, W. Hanssen, har, aabenbart grundet paa Selvoplevelse, givet en

¹⁾ Død 1872. Med Hensyn til hans omfattende literære Virksomhed kan henvises til Warming: Den danske botaniske Literatur, i Botanisk Tidsskr., XII, 162 ff.

²⁾ Har særlig sendt Vedprøver.

³⁾ Kiærskov: Om danske Samlere af vestindiske Planter, i Botanisk Tidsskrift XXIII, 1900. H. Baron v. Eggers tog sin Afsked som Kaptajn 1885 og har siden boet dels i Vestindien dels her. Om hans mange naturvidenskabelige Afhandlinger se Biogr. Lex.

⁴⁾ Quin: The building of an island, New York 1907.

udmærket Skildring af Rejselivet paa Magdalena og Lebrijalloderne med Damper, derhos paa et Stykke af den sidste i Kano til Byen Puerto Santos og fra denne op i Højlandet ved Hjælp af Muldyr. Mere om Columbia er stillet i Udsigt ¹⁾.

Foruden den foran (S. 204) nævnte Apoteker Staal har forskellige danske, der har opholdt sig i Amerika eller været paa Rejser der, beriget vort Nationalmuseum med Gaver, saaledes har fhv. Læge paa Sct. Jan H. S. Lund oversendt Afbildning af den vistnok fra Karøibernes Tid hidrørende Klipperistning der paa Øen ²⁾, og daværende Sekondløjtnant P. H. Braëm, der var om Bord paa »Galathea«, har skænket en Slags Segl af Sølv, der var funden 50' dybt nede i Guanolaget paa en af de smaa Chinchæøer ³⁾.

Dels af Hensyn til Forretninger eller af andre særlige Grunde, dels blot som Turister er der ikke faa danske, der har gjort Rejser til Amerika, angaaende hvilke der foreligger Beretninger.

¹⁾ Geogr. Tidsskr. XIX, 203 ff., 229 ff. og XX, 3 ff.

²⁾ Afbildet i Antiquarisk Tidsskrift 1858—60, 15. En af Figurerne er ogsaa fremstillet i Geogr. Tidsskr. XIX, 88, 1 Sct. Esteban Dalen, S. for Puerto Cabello i Venezuela findes en lignende Sten.

³⁾ Se nærmere om disse og andre Gaver i Antiquarisk Tidsskrift. Braëm er død 1897 som afsk. Kommandør.

Mindre Meddelelser.

Crater Søen i Oregon. I Cascade Bjærgene i den sydvestlige Del af Staten Oregon ligger paa den 43. nordlige Breddegrad og omtrent 30 danske Mil fra Stillehavet en af Jordens mærkeligste Søer, i flere Henseender uden Spørgsmaal den mærkeligste.

I Sommeren 1853 gennemsøgte et Selskab Bjærgene i denne Egn for at finde Guld. Fødemidlerne slap op, og man delte sig i Grupper, som hver for sig søgte at finde noget til at stille den gnævende Hunger med. Tolv Mænd kom saaledes d. 12. Juni op paa nogle Klipper, der ligger mere end 7000 Fod over Havet. Her aabnede sig pludselig en Udsigt for deres undrende Øjne, som for en Stund fik dem til at glemme Hunger, Træthed og alt. Dybt under dem laa en dejlig Bjærgsø, hvis rolige, spejlblanke Flade havde den skønneste dybe blaa Farve. Den var rund af Form og ca. 5 engelske Mil i Diameter og omkranset af Klipper, hvis Højde er fra 1000 til over 2000 Fod, og mange Steder rejser sig saa stejle som Vægge. Skovvæksten (Naaletræer) paa dem er kun sparsom. En mærkeig Ø og et Par ligesaa mærkelige Klipper rager op over Vandet.

Hele dette Naturbillede gjorde et overvældende Indtryk paa Beskuerne. Det var, som noget ikke alene vindunderligt, men hemmelighedsfuldt mystisk, aandede dem i Møde fra den mellem Bjærgenes skjulte Sø. Det majestætiske, gribende Syn gjorde dem tavse, og de stod fortabte i Underet. Omsider rev de sig løs og talte da bl. a. om, hvad Navn de skulde give Søen. De valgte at kalde den »Mysterious« eller »Deep Blue Lake« (den mysteriske eller dybblaa Sø). Senere nævntes den »Lake Mystery«. Men da dens Sted er et gammelt, udbrændt vulkansk Krater, blev den ofte omtalt som en Krater Sø, og det endte med, at dens Navn blev »Crater Lake«, hvilket jo ogsaa er meget betegnende.

Senere er Søen ofte bleven gæstet, og mange Maalinger og Undersøgelser har fundet Sted. Klippevæggens Højder er som foran nævnt, og Vandets Dybde er omtrent den samme. Af de mangfoldige Dybdemaalinger har ca. 80 vist over 1500 Fod, ca. 40 over 1700 Fod, og ca. 20 over 1900. Et enkelt Sted har man fundet over 2000 Fods Dybde. Vandets Overflade er 6251 Fod (engelske) over Havet. I Nordøst er